

Voorzitter

onderhoudsvoorzieningen en spaarvormen alsmede van het fiscale regime voor verzekeraars en directiepensioenlichamen (24677);
- het voorstel van rijkswet Goedkeuring van het op 27 februari 1995 te Stockholm tot stand gekomen Verdrag tot oprichting van het Internationaal instituut voor democratie en verkiezingsondersteuning (Trb. 1995, 257) (24577, R1562).

Ik stel voor, te behandelen in de vergaderingen van 1, 2 en 3 oktober:
- het wetsvoorstel Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in verband met opnemingsdaar in bepalingen voor het geregistreerd partnerschap (23761);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Waterstaatswet 1900 in verband met de instelling van de staatscommissie voor de waterstaatswetgeving (24637);
- het wetsvoorstel Vaststelling van bepalingen betreffende waterstaatswerken in beheer bij het Rijk (Wet beheer rijkswaterstaatswerken) (24573);
- het wetsvoorstel Wet advies en overleg verkeer en waterstaat (24659).

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Op verzoek van de groep-Nijpels benoem ik in:
- het Presidium het lid Nijpels-Hezemans tot plv. lid in de bestaande vacature;
- de vaste commissie voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken het lid Meijer tot lid in de bestaande vacature;
- de vaste commissie voor Justitie het lid Meijer tot plv. lid in de bestaande vacature;
- de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken het lid Meijer tot lid in de bestaande vacature;
- de algemene commissie voor Europese Zaken het lid Meijer tot plv. lid in de bestaande vacature;
- de vaste commissie voor Economische Zaken het lid Meijer tot plv. lid in plaats van het lid Nijpels-Hezemans;
- de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid het lid Meijer tot lid in de bestaande vacature;
- de vaste commissie voor Volksge-

zondheid, Welzijn en Sport het lid Meijer tot plv. lid in de bestaande vacature;
- de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat het lid Nijpels-Hezemans tot plv. lid in de bestaande vacature.

Aangezien voor de stukken, gedrukt onder de nummers 23908 (R1519), nr. 19, 24708, 24716, 24719, 24721, 24723 (R1572), 24759 (R1573), 24765, 24766 (R1574) en 24767 (R1575), de termijnen zijn verstreken, stel ik voor, dat wat deze Kamer betreft, de daarbij ter stilzwijgende goedkeuring overgelegde stukken zijn goedgekeurd.

Ik stel voor, deze stukken voor kennisgeving aan te nemen.

Aangezien voor de stukken 17741, nr. 13, 24768, 24769, 24774, 24779, 24780 en 24792 de termijnen zijn verstreken, stel ik voor deze stukken voor kennisgeving aan te nemen.

Ik stel voor, de stukken 17741, nr. 14, 20298, nr. 20, 21693, nr. 38, 22715, nr. 13, 23817, nr. 56, 24140, nrs. 23 en 24, 24400-III, nr. 14, 24400-V, nrs. 69 en 70, 24400-VI, nrs. 45 en 47, 24400-VIII, nr. 93, 24400-IXB, nrs. 28 en 29, 24400-X, nrs. 106, 107, 108, 111, 113, 114 en 115, 24400-XI, nrs. 77, 78, 79 en 80, 24400-XII, nr. 54, 24400-XIV, nrs. 55 en 57 en 24400-XVI, nr. 86 voor kennisgeving aan te nemen.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Marijnissen.

De heer **Marijnissen** (SP): Mijnheer de voorzitter! Gisteren heeft er een algemeen overleg plaatsgevonden met de minister van Volksgezondheid aangaande de tandzorgmaatregel die, zoals u weet, is ingegaan per 1 januari 1995. Nu is er recentelijk een evaluatierapport verschenen van de Ziekenfondsraad. In die commissievergadering heeft zich een bijzondere politieke ontwikkeling voorgedaan die ik ook graag door middel van een kameruitspraak vastgelegd wil zien, opdat de minister van Volksgezondheid zich gesterkt weet door een kameruitspraak wanneer zij naar het kabinet moet om te proberen de protheses terug te krijgen in het Ziekenfonds. Derhalve verzoek ik u

het verslag van het algemeen overleg op de agenda te plaatsen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, conform het verzoek van de heer Marijnissen te beslissen en het punt toe te voegen aan de agenda van volgende week.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:
- **de verslagen van de commissie voor de Verzoekschriften over een aantal haar in handen gestelde adressen (24425, nrs. 111 t/m 143).**

Overeenkomstig de voorstellen van de commissie voor de Verzoekschriften wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Rampenwet en andere wetten in verband met de uitbreiding van de reikwijdte van de Rampenwet tot zware ongevallen en de regeling van enige andere onderwerpen (24481).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Cornielje** (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ter voorbereiding op dit plenaire debat over de wijziging van de Rampenwet heb ik het boekje "Rampzalig Nederland" van prof. Jan de Boer nogmaals gelezen. Prof. De Boer is hoogleraar in de rampengeneeskunde aan de Vrije Universiteit van Amsterdam en dus een autoriteit op dit gebied. In zijn boek uit 1993 staat een aantal rampen beschreven die zich recent hebben voorgedaan. Ook na 1993 hebben wij te maken gehad met een reeks van rampen of bijna-rampen, waaronder bijvoorbeeld de wateroverlast van 1995, de branden in het Rijnmondgebied en natuurlijk het verschrikkelijke vliegtuigongeluk dat op 15 juli jl. in Eindhoven heeft plaatsgevonden.

Voorzitter! Rampen testen de alertheid van ons allemaal. Vaak realiseren wij ons tijdens of direct na een ramp dat iets dergelijks onszelf kan overkomen. Daarna, wanneer ook de berichten in de media zijn

Cornielje

verdwenen, zakt de aandacht snel weg. Het is dus van het allergrootste belang dat bestuurders, de brandweer, de politie en de medische hulpverleners zich permanent voorbereiden op het optreden in, vaak, levensbedreigende situaties.

Door de uitbreiding van de reikwijdte van de Rampenwet kan het instrumentarium dat deze wet biedt ook gebruikt worden in het geval van zware ongevallen. Dit betekent dat er in de toekomst vaker een beroep gedaan kan en zal worden op de Rampenwet.

Voorzitter! In mijn bijdrage zal ik niet alleen ingaan op het wetsvoorstel in enge zin, maar ook op de geagendeerde brieven over het oefenbeleid, het project versterking geneeskundige hulpverlening bij rampen en de informatievoorziening bij rampen. Ten slotte zal ik nog iets zeggen over de rol van de media.

Rampen zijn gelukkig nog steeds zeldzaam, maar zware ongevallen zijn dat helaas niet. Iedere ramp of zwaar ongeval is een unieke gebeurtenis met veel onvoorspelbare elementen. Van de burgemeesters en hulpverleners wordt in deze situaties adequaat handelen verwacht. Uitbreiding van de Rampenwet met zware ongevallen betekent dat door burgemeesters vaker een beroep zal worden gedaan op de Rampenwet. Een burgemeester die in zo'n situatie een beroep doet op de Rampenwet of dit nalaat, zal zich daarvoor in de gemeenteraad moeten verantwoorden. De vraag is hoe er met deze verantwoordingsplicht dient te worden omgegaan. Graag zouden wij van de minister vernemen hoe hij aankijkt tegen de toename van de verantwoordingsplicht van burgemeesters en welke consequenties dit in zijn ogen zou mogen, respectievelijk zou kunnen hebben. Bij een ramp is vaak sprake van een chaotische situatie. Ik sprak al over de onvoorspelbaarheid. Er worden fouten gemaakt. Dat mag er niet toe leiden dat burgemeesters weggestuurd worden. Zij moeten zich wel kunnen verantwoorden. Ik hoor graag de visie van de minister op dit punt.

Voorzitter! Met het uitbrengen van het advies van de commissie-Hermans wordt een goede aanzet gegeven voor een meer professionele en intensievere voorbereiding op de aanpak van rampen en zware ongevallen. Dat dit nodig is blijkt uit hetzelfde advies, waarin gesteld wordt dat het landelijk beeld zorgelijk

is. Het is dan ook verheugend dat de minister de aanbevelingen van de commissie-Hermans overneemt. Sommige aanbevelingen zullen hun vertaling vinden in een wijziging van de Rampenwet en deze wijzigingsvoorstellen wachten wij dan ook met belangstelling af.

Ik wil vandaag de vraag opwerpen: hoe krijgen wij de voorbereiding op de bestrijding van rampen hoger op de politieke agenda van gemeentebesturen? De regering kan wel mooie standpunten innemen, maar uiteindelijk komt het toch aan op het oppakken van deze verantwoordelijkheid door de gemeentebesturen. Wij moeten streven naar permanente in plaats van incidentele lokale aandacht voor het optreden ingeval van een ramp of zwaar ongeval. Hoe bereiken wij dat? Dat is een van de redenen waarom ik vandaag bij de behandeling van dit wetsvoorstel het woord voer. Ik verheug mij ook op zo'n grote belangstelling op de publieke tribune voor dit onderwerp.

De meeste door ons gestelde vragen zijn in de nota naar aanleiding van het verslag naar tevredenheid beantwoord. De overige brieven zijn duidelijk en ook de richting van het beleid is goed. Maar de aandacht van bestuurders en de media is te incidenteel en vaak te veel gericht op een specifieke ramp of ongeval. Dit moet veranderen. Is de conclusie juist, dat de minister niet alleen voornemens is om na te gaan welke aanpassingen in de Rampenwet nodig zijn om de aanwijzingssystematiek met betrekking tot planvorming en oefening tot uiting te laten komen, maar dat hij ook in principe bereid is om zo nodig die aanwijzingssystematiek in te voeren? Het lijkt een subtiel verschil, maar betrokkenen ± commissaris van de koningin en burgemeesters ± weten dan vandaag meteen wat er van hen verwacht wordt. Zij dienen periodiek te rapporteren over hun oefenbeleid aan de commissaris van de koningin, respectievelijk de minister van Binnenlandse Zaken. Plannen hebben alleen maar waarde, als daarmee in de praktijk geoefend wordt. Vanavond zal ik daarvan kennisnemen bij de vrijwillige brandweer in Ridderkerk.

De eerstverantwoordelijke voor het project versterking geneeskundige hulpverlening bij rampen is de minister van Binnenlandse Zaken. Het bevreemdt de fractie van de VVD dan ook dat de minister van

Volksgezondheid eerste ondertekenaar is van de brief van 12 juli jl., waarin het regeringsstandpunt hierover is opgenomen. Wij wensen geen stammenstrijd tussen de bewindslieden of departement te ontketenen. Wij willen wel duidelijkheid over wie wij kunnen aanspreken op het welslagen van het project versterking geneeskundige hulpverlening bij rampen. Wie is de eerstverantwoordelijke minister voor het project?

Voorzitter! Dat project dat nu nog in de steigers staat, kan niet los gezien worden van de ontwikkelingen in de dagelijkse spoedeisende medische hulpverlening. Bij zware ongevallen zijn immers vrijwel altijd ambulancediensten, GGD'en, traumateams en ziekenhuizen betrokken. In het regeringsstandpunt staat dat de organisatie van de spoedeisende medische hulpverlening en geneeskundige hulpverlening bij rampen verbetering behoeft. Wij missen echter een heldere afstemming van dit project met het project versterking brandweer. Aangezien zware ongevallen na aanvaarding van dit wetsvoorstel onder de reikwijdte van de Rampenwet vallen, dienen beide projecten snel op elkaar afgestemd te worden. Rekent de minister het tot zijn verantwoordelijkheid om deze projecten op elkaar af te stemmen?

Een ander punt dat ik uit de brief wil lichten betreft paragraaf 3.4 over lokaal bestuur. Gebleken is ook dat de geneeskundige hulpverlening bij rampen weinig aandacht krijgt van de gemeentebesturen. Dit blijkt onder andere uit de constatering dat in een aantal gebieden de wettelijke verplichting om een gemeenschappelijke regeling voor de geneeskundige hulpverlening bij rampen vast te stellen, niet is nageleefd.

Ook hier blijkt het belang van het bevorderen van permanente lokale aandacht voor het zich mogelijk voordoen van rampen en zware ongevallen. Zal de minister de gemeentebesturen op deze omissie wijzen? Zo ja, kan de minister dan aangeven welke omvang de nieuwe regio's dienen te hebben? Zal de omvang van deze regio worden afgestemd op de brandweerregio? Kan de minister aangeven wat in algemene zin de stand van zaken is van de takendiscussie en daarmee samenhangend de schaaldiscussie die op dit moment door de VNG en het IPO worden gevoerd? De

Cornielje

minister van Binnenlandse Zaken is daarbij betrokken. Het lijkt ons onwenselijk dat wij voor de brandweer een andere regio-indeling gaan hanteren dan bijvoorbeeld voor de geneeskundige hulpverlening bij rampen. Dan krijg je allerlei coördinatieproblemen.

Wij zouden nog een aantal vragen kunnen stellen over de brief, maar met het oog op de beschikbare tijd zie ik daar nu van af. Ik zal op de brief terugkomen bij de verdere uitwerkingen c.q. beleidsstandpunten die in de brief aangekondigd worden.

Het derde onderwerp betreft de informatievoorziening. Het belang van een goede informatievoorziening is tijdens de wateroverlast van 1995 gebleken. Bij de evaluatie is aan dit aspect veel aandacht geschonken. Met verbazing lasen wij dan ook de volgende zin in de brief van de minister: "Het afstemmen, structureren en beter toegankelijk maken van overige gegevensbestanden t.b.v. de rampenbestrijding zal ik actief ondersteunen" ± en nu komt het ± "indien de primair verantwoordelijke partijen daartoe initiatieven ondernemen."

Wij zetten vraagtekens bij de afwachtende houding van de minister. Stel dat zich in de winter van 1997 weer wateroverlast voordoet. De minister zal dan hier moeten uitleggen waarom bijvoorbeeld de "Algemene informatiegids voor de rampenbestrijding" nog niet tot stand is gekomen. Het excuus dat hij wacht op de initiatieven van de primair verantwoordelijken zal dan voor ons toch moeilijk te aanvaarden zijn.

Ook bij de informatievoorziening blijkt dat het bevorderen van het lokale bewustzijn met betrekking tot het zich voordoen van rampen en ongevallen en de preventie daarvan van groot belang is. Is de minister bereid te bevorderen, bijvoorbeeld door middel van het inschakelen van de inspectie, dat de primair verantwoordelijken gewezen worden op hun verantwoordelijkheid en op zijn bereid hen daarbij actief te ondersteunen?

Mijn laatste punt betreft de rol van de media. Op 18 juli jl. stond naar aanleiding van de vliegramp in Eindhoven een artikel in de Volkskrant van Sander van Walsen met als titel "Rampjournalisten missen gevoel voor verhouding". Op 19 juli werd op dit artikel door Hans Laroës, chef redactie van het

NOS-journaal, geantwoord met: "De journalist weet heus wel wat hij doen en laten moet."

Het waren niet de enige artikelen over dit onderwerp, maar helaas is de discussie niet uitgegroeid tot een debat over de rol van de media bij rampen. Soms is het beter dat journalisten zich bij een ramp of ongeval terughoudend opstellen. Zij mogen de hulpverleners immers niet in de uitoefening van hun taak belemmeren. Hiervoor dient de beroepsgroep zelf normen en codes te ontwikkelen. Soms zijn journalisten, en dus media, van onschatbare waarde bij het verspreiden van informatie. Zo is bij de wateroverlast van 1995 door bestuurders en regionale omroepen uitstekend samengewerkt. Wil de minister bevorderen dat in het kader van "meer en beter oefenen" ook aan dit aspect aandacht geschonken wordt?

Het omgaan met de media tijdens rampen of na een zwaar ongeval dient op een professionele manier te geschieden, waardoor er niet meer onrust en onzekerheid onder de bevolking ontstaat dan, gezien de omstandigheden, strikt noodzakelijk is.

De collega's Mulder-van Dam en Dijkman hebben een amendement ingediend op stuk nr. 9, dat beoogt de citeertitel van de wet in overeenstemming met de reikwijdte van de wet te brengen, namelijk: rampen en zware ongevallen. Dat spreekt ons aan. Het verlaagt de drempel om een beroep op de wet te doen en dat was toch het oogmerk van de minister en de regering. Wat ons niet aanspreekt is het onderdeel I, het vervangen van "rampenplan" door "plan voor bestrijding van rampen en zware ongevallen". Dat is toch wel een hele mond vol.

□

Mevrouw **Dijkman** (PvdA): Voorzitter! Ik vervang vandaag mijn collega Rehwinkel die als gevolg van ziekte helaas verstek moet laten gaan. Mijn fractie vindt het een goed plan om op basis van praktijkervaring de reikwijdte van de Rampenwet uit te breiden naar zware ongevallen. Een heldere definitie wanneer er sprake is van een ramp of een zwaar ongeval is niet gemakkelijk te geven. De omvang van de calamiteit en de aanwezige deskundigheid in het gebied zullen bepalend zijn voor de behoefte aan bevoegdheden om

goed te kunnen inspelen op de omstandigheden die zich voordoen. Als de uitbreiding daarnaast met zich brengt dat de drempel om de Rampenwet van toepassing te laten zijn wordt verlaagd, dan is dat wat ons betreft prima.

Verleden jaar hebben we de Brandweerwet behandeld. Het proces dat in gang is gezet door middel van het plan van aanpak versterking brandweer moest leiden tot een versterkte regionale brandweer die in staat is op adequate wijze om te gaan met grootschalige ongevallen en rampen. Het gaat om een bestuurlijk proces met de gemeenten en de regionale brandwerven in de hoofdrol.

Ten tijde van de behandeling van de Brandweerwet werd geconstateerd dat de kwaliteit van de rampenbestrijdingsorganisatie niet alleen onvoldoende was, maar ook niet overal gelijk. Is de brandweer inmiddels in elke regio zodanig geprofessionaliseerd dat zij optimaal is toegerust om rampen en zware ongevallen te kunnen opvangen?

Met het oog op de rampenbestrijding is het van belang om zicht te krijgen op de structurele bijdrage voor de versterkte brandweer. Kan de minister aangeven hoeveel geld hiervoor beschikbaar komt en wanneer?

De bestaande bevoegdheidsverdeling in het geval van bestrijding van een ramp is in de praktijk tot nu toe adequaat gebleken. Toch hebben zich op het gebied van de bestuurlijke coördinatie problemen voorgedaan. Terecht stelt u dat problemen die zich voordoen tussen burgemeesters en een regio ten opzichte van de coördinerend burgemeester en in het verlengde daarvan ten opzichte van de commissaris van de koningin niet bij wet kunnen worden geregeld.

Afspraken vooraf zijn van groot belang. In de nota naar aanleiding van het verslag geeft u aan dat deze afspraken in het kader van het project versterking brandweer zullen worden gemaakt. Zijn deze afspraken inmiddels gemaakt en hoe zien ze er globaal uit? Zijn deze regelingen ook op elkaar afgestemd? In het conceptvoorstel werd gesproken over een uitbreiding van de aanwijzingsbevoegdheid van de commissaris van de koningin en de minister van Binnenlandse Zaken tot het gehele terrein van de voorbereiding op de rampenbestrijding. Wij

Dijksman

vinden het terecht dat u het op dit moment niet opportuun acht deze aanwijzingsbevoegdheid in de wet op te nemen. Dit ontslaat de minister echter niet van zijn toetsende rol waarbij hij wordt bijgestaan door de centrale inspectie. Mijn vraag aan de minister is in hoeverre de centrale inspectie in de praktijk haar toetsende rol vervult met betrekking tot het voorkomen van, het voorbereiden op en het bestrijden van een brand, ongeval of ramp en de wijze waarop een bestuursorgaan van een provincie of een gemeente deze taak uitvoert? Kunt u bij de beantwoording gebruikmaken van een concreet voorbeeld? Een volgende vraag is hoe vaak de inspectie inmiddels naar aanleiding van een brand, ongeval of ramp onderzoek heeft verricht.

Wij hebben begrepen dat elke gemeente inmiddels beschikt over een rampenplan, maar dat men nog druk doende is met de kwaliteitsslag. Van een rampenplan hoop je dat het zo lang mogelijk op de plank blijft liggen. Toch moet het er regelmatig van afkomen om er mee te oefenen. Hebben alle burgemeesters inmiddels hun cursus rampenbestrijding voltooid en hoe staat het met de scenario-oefeningen? Hoe komt het dat er nog steeds zo weinig wordt geoefend? Is het niet van groot belang dat er een permanente educatie plaatsvindt?

Van diverse kanten hebben wij vernomen dat de geneeskundige hulp bij rampen niet optimaal is. Zijn er inmiddels kwaliteitsnormen gesteld met betrekking tot de beschikbaarheid van deskundigen en de deskundigheid zelf? Het multidisciplinair oefenen komt niet op gang mede als gevolg van het grote aantal diensten, zoals bijvoorbeeld het Rode Kruis, ziekenhuizen, defensie en de zorgverzekeraars, waarmee afspraken moeten worden gemaakt. In hoeverre is er zicht op verbetering? Hoe staat het ook in dit verband met de implementatie van de aanbevelingen van de commissie-Hermans? In een brief van de minister van 9 juli jl. wordt positief geoordeeld over de aanbevelingen. In deze brief geeft de minister aan dat hij overleg zal voeren met de Koninklijke Nederlandse brandweervereniging. Heeft dit overleg al plaatsgevonden?

Mijnheer de voorzitter! In het kader van deze wet kunnen de verschillende diensten die samenwerken in geval van een ramp of een

zwaar ongeval gebruikmaken van een gezamenlijk communicatiesysteem. Het geïntegreerde meldkamersysteem brengt, naar ik heb vernomen, in de praktijk geen ernstige problemen met zich mee. Voor burgers is het prettig dat zij slechts een nummer hoeven te bellen en dat er vervolgens aansturing plaatsvindt vanuit de dienst die op dat moment nodig is. Naast dit systeem is er een ander systeem in ontwikkeling, namelijk Communicatie 2000. Door middel van dit systeem wordt het mogelijk dat de verschillende diensten, politie, brandweer en ambulancevervoer, met elkaar praten. Een probleem daarbij is dat deze diensten beschikken over verschillende geautomatiseerde systemen. Klopt het dat het omzetten van de huidige apparatuur naar een nieuw gezamenlijk systeem ongeveer 1 mld. gaat bedragen? Wat is het voordeel van dit systeem voor de burger en waar kiest de minister op termijn zelf voor?

Voorzitter! Bij rampen vallen altijd slachtoffers. Het baart onze fractie zorgen dat vanuit verschillende ministeries wordt overwogen de budgetten voor slachtofferhulp te verkleinen. Heeft de minister daar signalen over gekregen en, zo ja, hoe gaat het kabinet daar verder mee om? Kan de minister enig inzicht geven in de orde van grootte van het budget dat voor slachtofferhulp beschikbaar is?

Tot slot, voorzitter, wij hopen natuurlijk allemaal dat rampen en zware ongevallen ons niet zullen treffen. Om die reden willen wij er eigenlijk ook niet over praten. Op microniveau is dat te vergelijken met een sterfgeval waar de pijn van het verlies van een dierbare niet kan worden weggenomen, maar waar het toch van groot belang is dat er afspraken waren over hoe te handelen. In het geval van een ramp of zwaar ongeval is dit belang van een nog grotere waarde. Grotere schade kan immers worden voorkomen als er adequaat gehandeld wordt met goed geschoolde en getrainde mensen onder deskundige leiding. Deze Rampenwet is daarom van groot belang. Laten wij hopen dat wij er zeer beperkt gebruik van hoeven te maken.

□

Mevrouw **Mulder-van Dam** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Het zal niet voor de laatste keer zijn dat de Kamer zich zal buigen over wijzigingen in de Rampenwet. In de brief van 9 juli jl. met betrekking tot de rampenbestrijding kondigt de minister al een aantal wijzigingen aan en wij wachten deze voorstellen uiteraard met belangstelling af.

Terecht merkt de minister in deze brief op dat "bij de bestrijding van rampen en zware ongevallen er grote belangen op het spel staan". Het tragische vliegtuigongeluk bij Eindhoven onderstreept dat nog eens duidelijk. Daarom is elke verbetering die kan bijdragen aan een nog betere stroomlijning van de coördinatie, informatievoorziening, kwaliteit en geoefendheid van de in te zetten organisaties, van belang. Dat geldt overigens niet alleen bij rampen, de basis voor een goede hulpverlening moet worden gelegd op lokaal en provinciaal of regionaal niveau. Hoe bereiken wij dat? De heer Cornielje heeft daarover een aantal vragen gesteld en ik ben benieuwd naar het antwoord van de minister daarop. Dat er nog het een en ander aan schort, blijkt niet alleen uit de brieven die wij van het kabinet ontvingen met betrekking tot de geoefendheid en informatievoorziening, maar ook uit de gezamenlijke brief van VWS en Binnenlandse Zaken over geneeskundige hulpverlening bij rampen.

In het jaarverslag van de inspectie voor de gezondheidszorg staat onder "hulpverlening bij rampen" op pagina 7: "De verantwoordelijkheid voor de organisatie van de hulpverlening bij rampen is sinds enkele jaren neergelegd bij de minister van Binnenlandse Zaken, ook die voor de geneeskundige hulpverlening." ± de vraag van de heer Cornielje over de verantwoordelijkheid en over de eerste ondertekenaar van de brief onderschrijf ik ± "In het verslagjaar werd een onderzoek naar de organisatie van geneeskundige hulp bij rampen afgerond en werden enkele rampenoefeningen geëvalueerd. Helaas moet de inspectie constateren dat de aandacht voor de geneeskundige hulp bij rampen ondergeschikt dreigt te raken aan de brandweer- en politietaken. De vraag moet gesteld worden of de verantwoordelijkheid voor de organisatie van de rampengeneeskunde wel bij

Mulder-van Dam

het juiste departement is gelegd." Ik vind dat nogal een zware uitspraak, voorzitter. Ik wil dan ook de reactie van de minister hierop vernemen.

Ik heb kennisgenomen van het standpunt van het kabinet over de aanbevelingen en adviezen, die veelal betrekking hebben op meer doelmatigheid, efficiency, betere samenwerking en de stimulerende rol die de minister van Binnenlandse Zaken daarin zal moeten spelen. In een aantal gevallen, zo zie ik in de aanbevelingen, zal ook extra financiële inzet nodig zijn om kwaliteit en capaciteit op peil te houden.

In het bestek van deze wetswijziging lijkt het de fractie van het CDA niet juist nu op al deze punten heel diep in te gaan. Gezien het grote belang dat het CDA hecht aan een zo optimaal mogelijke rampenbestrijding ± wij vinden dit een van de kerntaken van de overheid ± verzoek ik de minister, in het voorjaar van 1997 een voortgangsrapportage aan de Kamer voor te leggen over de wijze waarop de aanbevelingen en de adviezen zijn uitgevoerd. De Kamer kan dan aangeven of er nadere maatregelen en extra inzet van financiële middelen nodig zijn.

Een uitzondering wil ik daarop nu al maken. Dat geldt de kwaliteit van de brandweer die in dit geheel een belangrijke spilfunctie heeft. De fractie van het CDA heeft uit krantenberichten opgemaakt dat de uitkomsten van een onderzoek in het kader van het project versterking brandweer over kwaliteit en geoefendheid van de brandweer veel te wensen overlaat. Je zou kunnen zeggen: "Waar rook is, is vuur". Gegeven het feit dat dit raakt aan de directe veiligheid van de burgers, zou ik graag van de minister vernemen welke maatregelen genomen zijn of op korte termijn genomen worden om dit probleem op te heffen.

De fractie van het CDA heeft in het verslag aangegeven positief te staan ten opzichte van de voorgestelde wetswijziging voor uitbreiding van de reikwijdte van de wet tot zware ongevallen. Maar wij vragen ons wel af waarom de minister deze wijziging niet wil laten doorklinken in de titel van de wet. Wij vinden de argumentatie van het kabinet, dat de titel te lang zou worden, niet zo sterk. Het is tenslotte geen kwestie van komma's en punten die verschoven worden,

maar een wijziging die beoogt de door de minister onderkende psychologische drempel bij het bevoegd gezag weg te nemen om ook bij zware ongevallen de Rampenwet van toepassing te verklaren. De fractie van het CDA is van mening dat de vlag de lading dient te dekken en dus hoort er aan de titel van de wet het begrip "zware ongevallen" te worden toegevoegd. Dan hoeft het bevoegd gezag niet op de wetswijziging te worden "geattendeerd" zoals de minister schrijft, dan ziet eenieder in één oogopslag wat de wijziging behelst en zal onzes inziens ook makkelijker die psychologische drempel worden geslecht.

Mede namens mijn collega van de fractie van de PvdA heb ik hierover een amendement ingediend. De heer Cornielje is daarop zojuist ingegaan. Ik kan zijn bezwaar tegen de plannen zoals die in het eerste artikel staan, onderschrijven. Als je echter niet alleen de wet een nieuwe titel geeft maar ook de plannen ter bestrijding van de grote ongevallen, krijgt het wetsvoorstel een nieuwe dimensie en zullen gemeente- en provinciebesturen zich misschien met meer enthousiasme op deze zaak storten. Het is voor onze fractie zeer belangrijk dat de psychologische drempel overwonnen wordt. Als ik mevrouw Scheltema daarmee over de streep kan trekken, ben ik bereid een wijziging aan te brengen.

Komt de rampenverklaring die burgemeesters nu afleggen, overigens te vervallen als wij de wet wijzigen?

De CDA-fractie stelt prijs op een verduidelijking van het antwoord van de minister op onze vraag inzake de forse bezuinigingen op het defensie-apparaat versus voldoende inzetmogelijkheden van militairen bij rampen. Een ramp wacht niet op de uitkomst van nog te ontwikkelen voorstellen uit het ambtelijk overleg. Bij wijze van spreken had gisteren al duidelijk moeten zijn welke eenheden daadwerkelijk kunnen worden ingezet, zeker nu nog niet is aangegeven hoe de taken van het door de Kamer opgeheven Korps mobiele colonnes zijn opgevangen. Ik wijs op een recente brief van de minister van Defensie, waarin gewezen wordt op het tekort aan genietroepen, die juist bij dit werk een belangrijke functie vervullen. Duidelijkheid ontbreekt ook over de

rol en inzet van de reserve-eenheden.

De CDA-fractie heeft kennisgenomen van het antwoord van staatssecretaris Gmelich Meijling op de schriftelijke vragen over de vliegcrash in Eindhoven. Kan de minister aangeven of het door het ministerie van Binnenlandse Zaken gestarte onderzoek naar de alarmering en hulpverlening voor de civiele en militaire instanties al is afgerond? Zo niet, wanneer kunnen wij dat verwachten? Mag ik ervan uitgaan dat dit onderzoek ook ter beschikking komt van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken? Immers, het kan inzicht geven in de praktische uitwerking van de door de Kamer terzake geformuleerde wetgeving, die naar wij allen hopen zomin mogelijk gebruikt zal worden.

□

Mevrouw **Scheltema-de Nie** (D66): Voorzitter! De voor ons liggende wijziging van de Rampenwet heeft in grote lijnen de instemming van de D66-fractie. Terecht worden nu ook zware ongevallen onder de wet gebracht. Het is buiten twiifel dat de in de Rampenwet voorziene structuren en bevoegdheden ook bij zware ongevallen kunnen worden ingezet. Ook kan de wet nu worden gebruikt bij de implementatie van de Europese richtlijnen over de ongevalsbestrijding. Dat is pure winst.

Maar moet dat nu ook leiden tot een aanpassing van de citeertitel en andere aanpassingen? Wat de citeertitel betreft kan ik mij daar wel iets bij voorstellen. Het is de vraag of dat in alle consequenties moet worden doorgevoerd. Een Duits gezegde luidt: jeder Konsequenz führt zum Teufel. Dat blijkt ook uit het amendement van mevrouw Mulder-van Dam. De rampenplannen worden wel omgebouwd tot plannen tot bestrijding van rampen en zware ongevallen, maar de rampenbestrijdingsplannen vind ik in het amendement niet terug. Dat is een inconsequentie die er in ieder geval uit moet. Het heeft mijn voorkeur om slechts de citeertitel aan te passen.

In de stukken staat terecht dat geen rampenverklaring nodig is om de Rampenwet van toepassing te doen zijn. Ik denk dat het goed is dat dit heel duidelijk wordt gesteld. Zou het niet verstandig zijn om dit nog

Scheltema-de Nie

eens te benadrukken in het persbericht dat zal uitgaan wanneer dit wetsvoorstel wet wordt? Bij veel gemeentebesturen leeft nog de veronderstelling dat zo'n rampenverklaring nodig is. Niet iedereen doet aan "closereading" van de stukken. Ik heb in dit verband nog een concrete vraag. Hoe is het nu op het lokale terrein met de rampen- en rampenbestrijdingsplannen? Zijn de hiaten uit het verleden weggewerkt? Tijdens de wateroverlast bleek ons nog dat dit absoluut niet het geval was.

Op grond van de ervaringen na de Bijlmerramp wordt de werkingssfeer van de wet terecht uitgebreid tot de nazorg. Het kan haast niet anders dan dat steeds aan de hand van de concrete toestand moet worden beoordeeld of er sprake is van een situatie waarin normaal geleefd kan worden, of van een situatie waarin dit nog niet het geval is, waardoor de Rampenwet van toepassing blijft. Daarover kun je in de wet niet verder uitspreken. Die mening van het kabinet deel ik dan ook.

Ik heb nog wel een enkele meer specifieke vraag over de wet. Allereerst noem ik de wijziging van het begrip "algemene veiligheid" in artikel 1 in "openbare veiligheid". Het wordt afgedaan als een semantische kwestie. Is het dat echter wel? Heeft het begrip "openbare veiligheid" niet een beperktere strekking dan "algemene veiligheid"? Het lijkt te suggereren dat slechts de veiligheid op openbare plaatsen in het geding is, maar dat kan toch niet de bedoeling zijn. Ik denk hierbij alleen maar aan een ramp in een kerncentrale, wat toch niet typisch een openbare plaats is.

Een tweede punt dat ik nog wil aankaarten betreft de meldingsplicht die wordt genoemd in de artikelen 2c en 11b. Deze heeft in grote lijnen onze instemming. Ook het voorstel om de strafbaarstelling te beperken tot het niet verschaffen van relevante veiligheidstechnische informatie, hoort daarbij. Wat mij bij nadere bestudering echter wel heeft verbaasd, is dat in feite pas in een algemene maatregel van bestuur duidelijk moet worden op welke concrete terreinen strafbaarheid aanwezig is. Strafbaarheid is aanwezig bij gevaarlijke micro-organismen, maar verder is het ons nog niet bekend. Er zullen dus nog wel nieuwe terreinen geïntroduceerd

worden. Is dit echter niet een erg vergaande delegatie? Niet duidelijk is wat nog meer in die algemene maatregel van bestuur zal worden vastgelegd. Wordt het algemene beginsel dat geen feit strafbaar is zonder voorafgaande wettelijke strafbepaling, op deze wijze wel voldoende in acht genomen? In ieder geval moet degene die over veiligheidstechnische informatie beschikt, weten of kunnen weten dat het om relevante veiligheidsinformatie gaat die hij met het bestuur moet communiceren. Met andere woorden: het niet doorgeven van die relevante informatie moet verwijtbaar zijn. Dit element ontbreekt echter in de voorstellen, zoals zij nu zijn vastgelegd. Omdat dit ontbreekt en omdat het naar mijn mening onmisbaar is om te behaupten de strafbaarstelling die de wet nu vastlegt, te verwerklijken ± ook de rechter eist dat er een mate van verwijtbaarheid is ± zul je dat in je delictomschrijving moeten vastleggen. En dat heb ik met het amendement op stuk nr. 8 voor beide artikelen gedaan. Hierdoor ontstaat volgens mij een sluitender formulering.

Een derde punt dat ik nog wil aankaarten betreft de coördinatie. De Rampenwet is vooral een structuur- en bevoegdhedenwet. Coördinatie staat daarbij heel centraal. Het valt op dat de vakministers eerst mogen handelen na overleg met de minister van Binnenlandse Zaken, tenzij er natuurlijk van onverwijld spoed sprake is. Bij conflicten hebben zij echter wel het laatste woord. In andere vergelijkbare wetten, zoals de Kernenergiewet, wordt evenwel een overeenstemmingsvereiste gehanteerd. Vanwaar dit verschil in benadering? Waarom wordt er op het terrein van rampen, van welke aard dan ook, niet een eenduidige aanduiding gekozen: of na overleg of het overeenstemmingsvereiste? Op dit moment blijft het zo mistig en ik zie de dieperliggende achtergrond voor dit verschil niet.

Voorzitter! Dan is er nog de coördinatie met andere overheden. Op zichzelf heeft de minister gelijk, als hij stelt dat vooraf afspraken zouden moeten worden gemaakt tussen burgemeesters, de coördinerend burgemeester en de commissaris van de koningin. Biedt het project versterking brandweer evenwel voldoende houvast om dit ook te laten gebeuren? Is het de bedoeling

om dit in de regionale plannen te verankeren? De commissie-Hermans, genoemd naar de voorzitter van de Adviescommissie oefenen rampenbestrijding, weet ook van deze plannen, maar stelt toch een uitbreiding van de aanwijzingsbevoegdheid naar de voorbereidingsfase voor, net zoals de minister dat in zijn oorspronkelijke ontwerp deed. Het is mij nog steeds niet geheel duidelijk waarom dit vooralsnog niet wordt overgenomen. Waarom acht de minister de normale taakverwaarlozingsregeling hier wel toereikend en de commissie niet? Een aanwijzende stok achter de deur kan wel eens nuttig zijn. Bovendien weet je nooit wanneer de voorbereidende fase moet worden verwezenlijkt.

Met de wet alleen is een goede rampenbestrijding nog niet verzekerd. Daar komt meer bij kijken. Het gaat erom wat het bestuur en wat de mensen in het veld ermee kunnen doen, of zij voldoende zijn voorbereid en of zij voldoende middelen hebben. Op die drie terreinen doen zich nogal wat problemen voor. Het kabinet heeft ons daarover niet voor niets drie afzonderlijke brieven gestuurd, een van 9 juli, een van 12 juli en een van 16 juli jl. Het kabinet is tijdens het reces dus zeer druk bezig geweest.

De Adviescommissie rampenbestrijding beveelt vierjaarsplannen en een jaarlijkse rapportage aan, die wettelijk moet worden verankerd. De minister zegt in het kabinetsstandpunt van 9 juli jl. dat hij die aanbeveling overneemt. Betekent dit in wezen dat wij nu al weer uitzien naar de volgende wijziging van de Rampenwet? Waarom is niet overwogen om die kwestie tegelijk mee te nemen? Wij zijn er nu mee bezig. Waarom niet nu? Of worden nog andere wijzigingen voorbereid? Als dat het geval is, dan hoor ik dat graag.

Dan het oefenen. Een mooie Rampenwet blijft een papieren tijger als niet wordt geoefend. D66 is dat volledig met de commissie-Hermans eens. Daar schort het nog fors aan. Dat bleek in 1993. Het blijkt ook weer uit de rapportage van de commissie-Hermans, ondanks de activiteiten van Binnenlandse Zaken op dit punt. De gezamenlijke rapportage van de inspectie brandweezorg en rampenbestrijding en de inspectie voor de gezondheidszorg maakt duidelijk dat met name als het gaat

Scheltema-de Nie

om de geneeskundige hulpverlening bij rampen, nog steeds sprake is van forse knelpunten. In geneeskundige hoek ± ik heb het over prof. De Boer, hoogleraar rampengeneeskunde ± zijn de zorgen op dit terrein ook groot.

De inspectie voor de gezondheidszorg constateert in het jaarverslag 1995 dat de aandacht voor geneeskundige hulp bij rampen ondergeschikt dreigt te raken aan brandweer en politietaken. Men vraagt zich af of de organisatie rampengeneeskunde wel bij het juiste departement is ondergebracht. Blijkens de nota naar aanleiding van het verslag ziet de minister geen probleem, omdat nu eenmaal sprake is van een onderscheid tussen enerzijds de organisatie en anderzijds de kwaliteitsbewaking. Het laatste blijft in handen van VWS. Is de kwaliteit echter wel los te koppelen van de organisatie? Is het afgegeven signaal niet zodanig ernstig dat een en ander nadere bestudering behoeft?

Het schaalverschil tussen enerzijds de politie en de brandweer en anderzijds de geneeskundige hulpverlening is ook lastig. Hoe is dat probleem te verhelpen? In de memorie van toelichting wordt gesproken over een plan van aanpak versterking brandweer, over regionale projectorganisatie, over een afstemmingsorgaan regionale brandwerven en over regionale rampenplannen. Hoe participeren gezondheidsregio's met een andere schaal daarin?

Dan de voorzieningen. Informatievoorziening en communicatie zijn uiterst relevant voor een verantwoorde rampenbestrijding. De brief van 16 juli jl. stelt mij nog niet geheel gerust, ook al ligt er nu een, samen met de vertegenwoordigers uit het veld, uitgewerkte structuurschets informatievoorziening. Slechts in beperkte mate blijkt sprake te zijn van een systematische, gestructureerde, geautomatiseerde uitwisseling van gegevens. Kennis en vaardigheden schieten tekort. Ook werden nog steeds knelpunten gesignaleerd ten aanzien van de alarmcentrale, ondanks het gestarte project geïntegreerd meldkamerstelsel. Het project C2000 staat op stapel. Ik hoop dat dit een keer ten goede brengt. Hoe staat het daarmee? Kan de minister daar al iets meer over zeggen? Ik wil er op dit moment vooral de aandacht op vestigen dat in de structuurschets

een grote afstand in verbindingsmidelen wordt geconstateerd, ook wat betreft de desbetreffende telecomunicatie bij de geneeskundige hulpverleningsorganisaties. Politie en brandweer blijken aanmerkelijk beter bedeed. Hetzelfde valt op te maken uit het jaarverslag 1994 van de inspectie voor de volksgezondheid. De financiering is natuurlijk een belangrijk probleem. Hoe wordt daar nu mee omgegaan? Helaas bepaalt de zwakste schakel de sterkte van de ketel. Dat geldt ook voor de rampenbestrijding.

Dat brengt mij tot de conclusie dat de verbeterde wet belangrijk is. Ik heb een heel concreet voorstel gedaan om de wet nog wat te verbeteren en hoop ook dat de andere problemen ten aanzien van de wet die door mij zijn aangeroerd, opgelost kunnen worden. Een ding blijft echter heel duidelijk de aandacht vragen, namelijk dat voor een goede bestrijding van rampen en zware ongevallen nog veel meer nodig is. De recente brieven van het kabinet bieden daarvoor een handvat, maar nog onvoldoende wat betreft de gesignaleerde knelpunten bij de geneeskundige hulpverlening en de financiering van voorzieningen.

□

Minister Dijkstal: Voorzitter! Met name de heer Cornielje, mevrouw Mulder en mevrouw Scheltema hebben het belang van een goede rampenbestrijdingsorganisatie en alles wat daarmee annex is, inclusief het oefenen, nogal zwaar aangezet. Nu hoop ik niet dat dit alleen maar woorden zijn, want ik ben niet geheel aangenaam verrast door het karakter van dit debat. Voor ons ligt een kleine wijziging van de Rampenwet. Op een vrij laat moment ben ik ermee geconfronteerd dat de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken een paar brieven snel af wilde doen en ze maar aan de agenda heeft toegevoegd. Waar zijn wij nu eigenlijk in verzeild geraakt? Is dit een beleidsdebat over vele aspecten van de rampenbestrijding ± dat overigens zeer interessant zou zijn ± of behandelen wij hier een wetswijziging? Er zijn zeer veel vragen gesteld. Het is voor mijn medewerkers niet eens mogelijk geweest om de vragen snel genoeg op te schrijven dus laat staan om de antwoorden daarop te bedenken.

Dus ik zal een goede poging doen, maar ik geloof niet dat dit een goede gang van zaken is. Wij weten allemaal hoe kwetsbaar dit onderwerp is. Ik ben er zeer gelukkig mee dat de heer Cornielje dat ook heeft gezegd. Zodra de ramp er is, staan wij allemaal vooraan om te zeggen hoe het moet en vooral hoe het anders had moeten. Ik herinner mij nog dat een tijdje geleden het alarm hier in de Kamer afging. Ik geloof dat een klein gedeelte van de mensen in het gebouw wel naar buiten ging, maar dat de overigen dachten: het zal wel net als de vorige keer niets zijn. Dat geeft aan ± ik zeg dat nu tegen u maar ik kan het net zo goed tegen mijzelf zeggen ± met wat voor lastige problemen wij hierbij te maken hebben.

Een aantal van de onderwerpen die hier naar voren zijn gebracht, zijn dusdanig van belang dat ik niet weet of het verstandig is die nu hier via een enkele vraag en een enkel antwoord af te doen. Ik zal een goede poging doen.

□

De voorzitter: In zekere zin heeft de minister gelijk, omdat er een paar punten aan de agenda zijn toegevoegd. Ook ik was lichtelijk verbaasd over de omvang van de inbreng, omdat een andere verwachting was gewekt. Ik prefereer dan ook het antwoord van de minister op een later moment tegemoet te zien, zodat een ordelijk antwoord kan worden gegeven. Dat lijkt mij op dit moment het beste, want ik heb alle begrip voor de opmerkingen van de minister; men had het zich in de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken moeten realiseren.

Mijn voorstel is dus om het antwoord van de minister op een later tijdstip te doen plaatsvinden en wel op het moment waarop de minister de antwoorden kan geven.

De heer Cornielje (VVD): Dan stel ik wel voor om nu een eerste termijn aan de regering te geven. Dan kunnen wij daarna altijd nog bepalen of er behoefte is aan een tweede termijn.

De voorzitter: Nee, dan hadden de woordvoerders in de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken een preciezere procedure moeten afspreken. Men heeft een paar punten toegevoegd. Ik moet in alle

voorzitter

oprechtheid zeggen dat de minister gelijk heeft. Ik neem het u overigens niet kwalijk, maar de minister heeft er recht op dat hij het totaal kan beantwoorden. Met het oog op een ordelijke wetgeving en gelet op alle vragen die de Kamer stelde en meende te moeten stellen ± daar heb ik geen probleem mee ± heeft iedereen er recht op dat er een systematisch en ordelijk antwoord komt. Men zou anders licht onzorgvuldige wetgeving kunnen verwerken. Men had zo nodig ook nog een andere route kunnen volgen door bij wijze van uitzondering een tweede schriftelijke ronde in te lassen. Dus ik persisteer bij mijn voorstel, omdat ik het van grote betekenis vind dat de minister ordelijk kan antwoorden. Ofschoon ik zijn improvisatievermogen hoog acht, moet ik hier toch optreden als hoeder van het belang van zorgvuldige wetgeving.

Mevrouw **Scheltema-de Nie** (D66): Voorzitter! Ook ik heb daar begrip voor. Inderdaad is een en ander in een laat stadium gebeurd. Ik zou mij kunnen voorstellen dat de minister met een schriftelijk antwoord komt op de vragen die van onze zijde zijn gesteld over de brieven, zodat wij aan de hand daarvan wellicht een algemeen overleg kunnen voeren waarin de drie onderwerpen aan de orde zullen kunnen komen.

De **voorzitter**: Ik moet u toch onderbreken. U had dan die vragen niet moeten stellen en het in de vaste commissie ordelijk moeten aanpakken. Nu zijn de vragen hier gesteld. Ik vind het ook ordelijk voor degenen die van dit debat kennisnemen, dat zij de antwoorden van de minister in de Handelingen kunnen lezen en niet langs allerlei ingewikkelde wegen de antwoorden moeten vernemen. Men moet zich goed realiseren hoe men procedeert; het gaat niet aan om vandaag dit en morgen dat te doen.

Ik stel voor, de minister de gelegenheid te geven op een nader te bepalen tijdstip te antwoorden, zodat wij alles in totaliteit kunnen afdoen. Dat is op zichzelf geen probleem en ik vind de opmerking van de minister volstrekt terecht.

Aldus wordt besloten.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek in verband met de bestuursorganisatie van en medezeggenschap in universiteiten (modernisering universitaire bestuursorganisatie) (24646).**

(Zie vergadering van 4 september 1996.)

De algemene beraadslaging wordt hervat.

□

De heer **Lansink** (CDA): Voorzitter! De orde van dienst van vandaag heeft af en toe een kleine wijziging ondergaan. Wij beginnen nu wat eerder dan ik had verwacht. Dat dwingt mij ertoe eens voor de vuist weg het een en ander op te merken.

De **voorzitter**: Daarom zijn wij ook op een eerder tijdstip begonnen.

De heer **Lansink** (CDA): Dat dacht ik al.

Ik heb hier wat aantekeningen, maar dat zijn de aantekeningen van gisteravond. Ik weet niet of ik die nog kan gebruiken. Laat ik eens proberen om, nadenkend over het antwoord van de minister, tot een eerste reactie te komen. Ik zeg nu al dat de vele amendementen die er liggen en de artikelsgewijze behandeling die gisteren zo goed en zo kwaad als dat ging heeft plaatsgevonden, ertoe zullen moeten leiden dat enkele amendementen wellicht worden aangepast of, na een toezegging, worden ingetrokken. Ik zie dus aankomen dat wij volgende week toch nog een ronde zullen houden.

Nu ga ik in op het antwoord. De minister is begonnen met te zeggen dat hij de Kamer erkentelijk was en respect had voor alle inbrengen, ook voor die van kritische aard. Ik heb die openingszin op prijs gesteld, want ik dacht dat "respect" wel vertaald zou worden in een zeker begrip voor de visie die ik naar voren heb gebracht op het medebestuur. Ik moet zeggen dat de verwachting die ik na de openingszinnen had, niet is

uitgekomen. Er was gisteravond, en nu nog, eerder sprake van een zekere teleurstelling over het feit dat er geen vonk van herkenning kon overspringen tussen de visie die ik in eerste termijn naar voren heb gebracht over gemeenschappelijke verantwoordelijkheid, participatie en inzet en hetgeen de minister heeft neergelegd als filosofie achter zijn nieuwe bestuursstructuur.

Daarom moet ik hem wel erkentelijk zijn voor de antwoorden, maar ik wil meer waardering uiten in de richting van de woordvoerders die hier wel een poging hebben gedaan om te laten zien dat de verbinding tussen dat wat je hebt, de verworvenheden, en het nieuwe tot iets heel behoorlijks kan leiden. Dat geldt natuurlijk voor de inbreng van GroenLinks en van de SP, met de overdrijvingen die gebruikelijk zijn. Dat hebben wij vanochtend bij de behandeling van het tabaksbeleid ook kunnen meemaken.

Het geldt echter ook voor de inbreng van D66. Daarin kwamen meer dan een worsteling en zelfs bepaalde uitkomsten naar voren die ertoe kunnen leiden dat wij toch iets beters krijgen dan er ligt. Dat heb ik zeer op prijs gesteld. Ik doel natuurlijk op de opvattingen over het medebestuur die hier en daar ook in amendementen zijn opgenomen. En ik doel op het begrotingsrecht. Dat is overigens een heel moeilijk punt, ik erken dat voluit. Of je het nu giet in de vorm van een instemmingsrecht, zoals ik heb gepoogd te doen, dan wel in de vorm van een budgetrecht opdat een universiteitsraad net als wij kan amenderen: in beide gevallen is sprake van medebestuur. Ik erken voluit dat dit hier en daar een zekere belemmering voor het integraal management kan zijn. Maar het kan ook versterkend werken, en dat is het punt. Als je in een goede gedachtewisseling, in dit geval tussen regering en Kamer, tot een opvatting komt over een verstandige begrotingswijziging waartegen geen onaanvaardbaar of zoiets wordt uitgesproken, dan zal later blijken dat dit een meerwaarde heeft. Zij wordt immers gedragen, in dit geval door een Kamer, in het andere geval door een universiteitsraad of faculteitsraad. Dat is in feite de achtergrond van het amendement over het begrotingsrecht. Ik wil nadrukkelijk gezegd hebben dat ik ervan uitga dat een universiteitsraad of degenen die daarover praten dat dan ook loyaal